

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
star@star.dk, sftl@star.dk og loro@star.dk

18. marts 2024 • CB

Hørings svar vedrørende forslag til Lov om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (fradragsret for indbetalinger til aldersforsikring, aldersopsparinger og supplerende engangssum i indtægtsgrundlaget ved beregning af visse sociale ydelser og ændring af bemyndigelsesbestemmelsen om fastsættelse af begrebet indtægt ved personligt arbejde ved beregning af social pension)

Lovforslaget bidrager til finansieringen af etableringen af en grøn fond. Det økonomiske råderum øges ved at understøtte en omlægning af pensionsopsparingen, så der indbetales mindre til fradragsberettigede pensionsordninger og mere til den ikke fradragsberettigede aldersopsparing/aldersforsikring.

Der er tale om en fremrykning af skatteprovenu, der forringer den langsigtede økonomiske holdbarhed, fordi omlægningen på langt sigt medfører mindre skatteindtægter og større udgifter til offentlig pension.

For en gruppe personer er det i dag ikke fordelagtigt at benytte muligheden for indbetaling til aldersopsparing, fordi den manglende fradragsret for indbetalingen har betydning for beregningen af sociale ydelser, enten for personen selv eller for en ægtefælle/samlever.

Med forslaget stilles indbetaleren og dennes ægtefælle/samlever tilnærmelsesvis som om, der var sket indbetaling til en fradragsberettiget pensionsordning, så tilskyndelsen til at vælge aldersopsparing frem for fradragsberettiget pension øges. *Det er ændring Ældre Sagen støtter.*

Herudover foreslås der en ændring af definitionen af begrebet ”indkomst ved personligt arbejde”, først og fremmest for at ”understøtte den automatiserede pensionsberegning”. *Det er ikke en ændring, som Ældre Sagen støtter. Efter vores opfattelse er det muligt at finde en mindre indgribende, men stadig administrerbar løsning.*

Nedenfor kommenteres hhv. forslaget om ”fradragsret” for indbetaling til aldersopsparing og forslaget om at ændre definitionen af indkomst ved personligt arbejde, idet Ældre Sagen har taget udgangspunkt i betydningen ved beregningen af pension.

Fradragsret for aldersopsparing ved beregning af en række sociale ydelser

Forslaget gør det lettere for arbejdsmarkedspensions selskaber at rådgive deres medlemmer til at vælge indbetaling til aldersopsparing (samt aldersforsikring og supplerende engangssum), fordi indbetalingen ikke længere kan medføre fald i sociale ydelser.

Udover den ønskede fremrykning af skatteprovenu giver det familier, der ikke med de nuværende regler har samme fordel ved aldersopsparring som familier, der ikke modtager sociale ydelser, bedre mulighed for at anvende denne opsparingsmulighed og dermed undgå samspilsproblemer, når de går på pension.

Derfor støtter Ældre Sagen forslaget om, at indbetaling til aldersopsparring skal kunne modregnes i indkomstgrundlaget for beregning af pension og andre sociale ydelser.

Selv om vi støtter forslaget om fradragsret ved indbetaling til aldersopsparring, må vi konstatere, at der er tale om et forslag, der gør reglerne for beregning af sociale ydelser endnu mere komplicerede, end de er i forvejen. Vi har tillid til, at Udbetaling Danmark kan administrere reglerne, og at det bliver enklere for pensionselskaberne at rådgive deres medlemmer, men vi frygter, at kompleksiteten i det foreslåede fradrag vil få flere borgere til at opgive at forstå, hvordan deres pension beregnes.

Spørgsmål til enkelte punkter vedrørende fradragsret for indbetaling til aldersopsparring:

1. I bemærkningerne punkt 2.1.2.1.1 oplyses det, at det foreslåede fradrag for indbetaling til aldersopsparring vil adskille sig fra administrationen af fradraget for skattemæssigt fradragsberettigede pensionsordninger, da sidstnævnte fradrages i den samlede personlige indkomst, mens indbetaling til aldersopsparring alene foreslås at kunne fratrækkes i arbejdsmarkedsbidragspligtig indkomst (som foreslået af pensionskommissionen).

Betyder det, at hvis en enlig folkepensionist med en lønindkomst på 300.000 kr. (efter arbejdsmarkedsbidrag) og indkomst fra udbetaling af ratepension på 120.000 kr. årligt (udbetaling påbegyndt før 1. april 2018) indbetaler til en aldersopsparring, vil det ikke medføre fradrag i den indkomst, der modregnes i pensionstillægget, fordi arbejdsindkomst ikke modregnes i pensionstillægget.

Men hvis pensionisten i stedet indbetaler 30.000 kr. til en ratepension, der er fradragsberettiget efter Pensionsbeskatningslovens § 18, vil indbetalingen blive modregnet i den samlede personlige indkomst, så folkepensionisten undgår modregning i pensionstillægget? (Der bortses fra lønindkomst ved opgørelsen af grundlaget for modregning i pensionstillægget, og udbetalt pension til modregning udgør 120.000 kr., så fradraget for pensionsindbetalingen på 30.000 kr. bringer indkomstgrundlaget under fradragsbeløbet ved beregning af pensionstillæg for en enlig – fradraget er 93.400 kr. i 2024).

2. I den foreslåede § 47 a, stk. 3, til lov om individuel boligstøtte fastsættes det, at fradraget ved indbetaling til aldersopsparring ikke kan overstige indkomsten, hvoraf der skal betales arbejdsmarkedsbidrag, fratrukket arbejdsmarkedsbidrag, og indbetalinger som nævnt i § 2, stk. 1, nr. 4 og 5 (arbejdsgiverindbetalt pension) og § 4, stk. 2, i lov om arbejdsmarkedsbidrag (fradragsberettigede pensionsindbetalinger indbetalt af en selvstændig erhvervsdrivende).

Vi forstår ikke, hvorfor den indkomst, der skal betales arbejdsmarkedsbidrag af, nedsættes med indbetalinger, der er fradragsberettigede efter pensionsbeskatningslovens § 18, når indbetalingen foretages af en selvstændig erhvervsdrivende, men ikke når indbetalingen foretages af en lønmodtager.

Ændring af definitionen af indkomst ved personligt arbejde

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget har det vist sig, at det ikke som forventet er muligt alene at basere opgørelsen af ”indkomst ved personligt arbejde” på de oplysninger, der fremgår af den skattemæssige opgørelse af indkomst i forbindelse med forskudsopgørelsen, fordi ”indkomst ved personligt arbejde” ikke er et skattemæssigt begreb.

Den manglende mulighed for at systemunderstøtte en automatisk pensionsberegning er baggrunden for forslaget om en væsentlig ændring af begrebet ”indkomst ved personligt arbejde”, så det kommer til at svare til den arbejdsmarkedsbidragspligtige indkomst, som fremgår af både forskudsopgørelsen og årsopgørelsen.

Den manglende systemunderstøttelse af ”indkomst ved personligt arbejde” (og den heraf følgende midlertidige selvbetjeningsløsning for indberetning af ikke arbejdsmarkedsbidragspligtig indkomst ved personligt arbejde) er ikke hensigtsmæssig på længere sigt.

Vi er imidlertid ikke enige i, at det bør føre til en indskrænkning af begrebet ”indkomst ved personligt arbejde” til kun at omfatte arbejdsmarkedsbidragspligtig indkomst, blot fordi det er den definition, der er lettest at administrere.

Vi foreslår, at den hidtidige afgrænsning af arbejdsindkomst bevares, men at administrationen omlægges, så det først er ved årsopgørelsen, at der tages fuldt hensyn til den del af arbejdsindkomsten, der ikke kan identificeres ved den foreløbige beregning af pensionen primo året, der er baseret på forskudsopgørelsen.

Det vil svare til den løsning, der foreslås ved modregningen af indbetaling til aldersopsparing, hvor det også først er, når årsopgørelsen fra SKAT foreligger, at der kan tages hensyn til fradrag for indbetaling til aldersopsparing i pensionsberegningen.

Vi håber, at der senere sker ændringer i SKAT’s forskudsregistreringssystem – der så vidt vi ved er et af SKAT’s ældre it-systemer – så det bliver muligt at it-understøtte en korrekt pensionsberegning allerede fra årets begyndelse. Indtil da vil de fleste pensionister foretrække en efterregulering af pensionen frem for en permanent lavere pension.

Herudover skal vi bemærke, at en så væsentlig ændring af begrebet ”indkomst ved personligt arbejde”, som der lægges op til med lovforslaget, bør fremgå direkte af loven og ikke blot af lovbemærkningerne om, hvordan en bemyndigelsesbestemmelse tænkes anvendt.

Eksempler på fald i pension ved ændring af afgrænsning af ”indkomst ved personligt arbejde”

1. Modregning af dagpenge

En folkepensionist, hvis ægtefælle har arbejde, bliver ikke modregnet i pensionen af denne indtægt. Hvis ægtefællen i en periode er arbejdsløs eller syg og derfor modtager A-dagpenge eller sygedagpenge, modregnes denne indkomst heller ikke i beregningsgrundlaget for ældrecheck og pensionstillæg efter de regler, der er indført med virkning fra 2023.

Med den foreslåede ændring vil overgangen fra lønindkomst til dagpenge for den erhvervsaktive ægtefælle/samlever imidlertid betyde, at pensionisten kan blive modregnet i ældrechecken eller i pensionstillægget. Dvs. familien oplever en indkomstnedgang ved overgangen fra løn til dagpenge for den erhvervsaktive ægtefælle

og en yderligere indkomstnedgang, fordi folkepensionen reguleres ned, selv om den erhvervsaktive ægtefælles indkomst er faldet.

Det er efter Ældre Sagens opfattelse hverken rimeligt eller hensigtsmæssigt, at beregningen af pensionen ændres, så en indkomstnedgang forstærkes ved en reduktion af pensionen fremfor at blive modvirket af en højere ydelse. Det er efter vores opfattelse ikke en tilstrækkelig begrundelse, at familien ikke bliver dårligere stillet økonomisk end før afskaffelsen af modregning af arbejdsindkomst med virkning fra 2023.

Retten til A-dagpenge eller sygedagpenge er en integreret del af at være aktiv på arbejdsmarkedet. Derfor bør reglerne for modregning af dagpenge være de samme som for løn, selv om modregningen først kan ophæves ved årsopgørelsen. Det vil efter Ældre Sagens opfattelse sende et helt forkert signal i forhold til ønsket om mere arbejdsudbud, hvis dagpenge behandles anderledes end løn i forhold til pensionsberegningen.

2. Modregning i ældrecheck

For en folkepensionist, der har arbejdsindkomst op til 122.004 kr., påvirkes beregningsgrundlaget for ældrechecken ikke af denne indkomst. Efter gældende regler omfattes sygedagpenge også af "arbejdsindkomst", hvis pensionisten i en periode modtager sygedagpenge.

Med den foreslåede ændring af definitionen af arbejdsindkomst vil en folkepensionist, der modtager sygedagpenge frem for løn, kunne miste eller få reduceret sin ældrecheck, selv om *indkomsten er mindre*, end når pensionisten arbejder.

Det vil være en forringelse i forhold til de regler, der gjaldt, *før* modregningen af arbejdsindkomst blev afskaffet i 2023.

3. Modregning af efterløn

Pensionister, hvis ægtefælle/samlever modtager efterløn, kan også blive ramt af den foreslåede ændring af "indkomst ved personligt arbejde" afhængig af pensionistens og efterlønsmodtagerens øvrige indkomst.

Vi finder det forkert, at en ændret definition af "indkomst ved personligt arbejde" kan betyde, at en folkepensionist, der er gift/samlevende med efterlønsmodtager, der gik på efterløn i 2023 og 2024, hvor efterløn blev betragtet som "indkomst ved personligt arbejde", skal gå ned i pension fra 2025, fordi efterlønnen efter forslaget skal indgå i modregningen i pensionen.

I lovforslaget om afskaffelse af modregningen af arbejdsindkomst blev "indtægt ved personligt arbejde" omtalt som et *veldefineret begreb* i bemærkningerne, og det fremgik, at både dagpenge og efterløn var indkomst, der "midlertidigt erstatter erhvervsindkomst".

Efter vores opfattelse kræver det en bedre begrundelse end "hensyn til den automatiserede pensionsberegning" at ændre definitionen af "indkomst ved personligt arbejde" på en måde, som vil betyde, at nogle familier får mindre i pension, end de var berettiget til efter de regler, der var gældende, da beslutningen om at gå på efterløn blev truffet.

Venlig hilsen

Bjarne Hastrup
Adm. direktør